

PROTESTACYJA (41) *sb f*

-ac- (24), -at- (17); -i- (34), -y- (1), -ii- (2).

o, e oraz pierwsze a jasne (w tym w a 5 r. błędne znakowanie), końcowe a pochylone.

sg *N* protestacyjå (3). ◇ *G* protestacyjėj (6), protestacyji (1) *Diar*; ~ -ėj (2), -(e)j (4). ◇ *A* protestacyją (18). ◇ *I* protestacyją (2). ◇ *pl N* protestacyj(e) (6) [zapisy: -ę (5), -ae (1)]. ◇ *G* protestacyj (1). ◇ *D* protestacyjåm (1). ◇ *L* protestacyjach (3).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVIII w.

1. Publicznie wyrażony sprzeciw, protest; *detestatio, protestatio Cn* [*protestatio* – jawne oświadczenie *Mqcz* 452d; *protestacyja, oświadczenie sądowe – protestatio Cn*] (40) :

a. *Wobec sądu* (32) : weźrzawfzy w łtare áktå máło thám *criminales actiones*/ álbo łzkodliwych protełtáciy. *RejZwierc* 267v; *ZapKościér* 1580/15v, 16; *GórnRozm* G2; *ActReg* 127; Powołánié iest *łpecies* protełtáciiey. *SarnStat* 615; Protełtácia téż iest od łwiádków rzeczonå, gdy vrzędnie y przed vrzędem obwiedziemy zá łwiéżå krzywde vczynionå *SarnStat* 709, 709, 859, 861, 873, 1288 [2 r.].

W połączeniach szeregowych (6): Zátrudnienié w Pozwie [...], gdy łie nie zgadza łam złobå, álbo z piérwfzym pozwem, álbo z Dekrétem, álbo z Wizią, álbo z Protełtáciå. *SarnStat* 753; *ZApifý/* Protełtácię/ *Recognię/* y *Relácię* w łzelåkie/ tåk máią byđż ważné przed tym łådem zeznåné/ iåko Séymowé/ åbo Ziemłkie. *SarnStat* 859; Téłż Dekréty/ *Zapifý/* *Refignácię/* Protełtácię/ práwné połtępki/ *Pozwy/* y w łzyłtkié *Controwerłię/* łpråwy [...]/ *Polłkim* ięzykiem w *Aktå* tåk Ziemłkie iåko *Grodzkie* ná potym máią byđż wpifowåné y wwodzoné. *SarnStat* 1213, 861 [*idem*], 873, 1162.

Zwroty: »na protestacyją [czyjå] protestowåć« (1): Na Protestáciå Pana Matifa Ćieszyce ktora wksięgach stoi, Sliachetny Michał Podliełski timze kxtaltem p(ro)testuie Prawem, ze [...] *ZapKościér* 1580/16.

»protestacyją (u)czynić« [w tym: na kogo (3), o co (2), przed kim (2)] [*szyk* 7:4] (11): *ZapKościér* 1580/15v; A kiedy łię tåcy dwå tråfiå/ ktorzy ná łię nie czyniåc *protełtatiey* o to/ co ieden drugiemu wyrzådził/ åni łię chcåc prawowåć *GórnRozm* C3; Vkrzywdzony vczyni protełtáciå/ pozowie *GórnRozm* G4, G2, G4v, H3v, Iv; *SarnStat* 676, 779, 811, 1279.

Wyrażenie: »protestacyja obwodu (a. obwiedzenia)« (2): Przetóz [...] wåruiemy/ åby łie o głowę zábitå łzlåcheckå/ powinni któрым należeć bęđzie/ [...] nadåléy do dwunałcie niedziél reláciå åbo protełtáciå obwiedzenia głowy/ w *Aktå* *Grodzkie* [...] prawđziwie w wodzili *SarnStat* 612; A od protełtáciiey obwodów w łzelåkich/ tåkże od przyłięgi y od łwiádków/ y od innych łpraw práwnych [...] po grołzu [...] ma bråć *SarnStat* 1162.

b. *Na sejmie* (8) : A hnet zatym pan Kanclerz [...] zaczął solenniter od KJM protestacyją in eum sensum: [...] *Diar* 42; *PowodPr* 25.

protestacyją przeciwko czemu (1): Przeciłwko tym w łzyłtkim *Confęderáciåm*, záwłfze protełtácię bywåły niemålé ná Séymiéłch. *SarnStat* 115.

protestacyją na co (2): Banitije wimiłłne naidowano/ delatora nievkazano/ naco iest protełtacia połłow ziemłkich *PaprUp* L2v. *Cf* *Zwrot*.

protestacyją czyja (2): *PaprUp* L2v; Minåł ten Seym/ y drugi/ ná ktorých łåmi łobie/ przeciłw protełtáciåm łtanu duchownego/ *terminos peremptorios* łklådåli *PowodPr* 23.

Zwrot: »protestacją (u)czynić« [*w tym: na co (1), in aliqua re (1)*] (3): naradzili posłowie protestacją znowu uczynić na tę winą, która od KJM była opowiedana *Diar* 62; i tamże protestacją in causa religionis czynili [*posłowie*] przez M. Siennickiego. *Diar* 83, 62.

2. Zastrzeżenie, warunek [*protestatio Łac* *śr*] (1) :

Wyrażenie przyimkowe: »z tą protestacją [*z przytoczeniem*]*« (1):* którzy [*kacerze siedmiogrodzcy*] [...] wyznania Wiary chrześcijańskiej od wżego świata przyjęte y potwierdzone/ z tą tylko proteſtacją przyjmują/ ile fię zgadzają z łowem BOżym. *ReszPrz* 90.

3. [Zapewnienie, oświadczenie:

Zwrot: »protestacją [*przed kim*] uczynić«: Potym [...] proteſtacją albo oświadczenie przed Pánem BOgiem y Anyoły iego [...] vczyńił/ oświadczać iye/ że [...] *SkarżynKaz* 36.

Szereg: »protestacja albo oświadczenie«: *SkarżynKaz* 36 *cf* *Zwrot.*]

Synonimy: **1.** protestowanie, sprzeciwianie się; **2.** warunek.

ALKa